

P
R
O
S
T
O
R

Daniel Wisser

012

Přeložila Magdalena Štulcová

P R
O S T
O R

Daniel Wisser

P R
O S T
O R

Daniel Wisser

0 1 2

Přeložila Magdalena Štulcová

Praha, 2026

**P R
O S T
O R**

Kniha vychází s laskavou podporou
Bundesministerium für Wohnen, Kunst, Kultur, Medien und Sport

 Bundesministerium
Wohnen, Kunst, Kultur,
Medien und Sport

© Daniel Wisser 2023
Translation © Magdalena Štulcová 2026
Czech edition © PROSTOR 2026

ISBN 978-80-7260-691-7

Věnováno Haimo Wissеровi

narodil jsem se 17. srpna
rostl jsem
ale neuvědomoval jsem si to
učil jsem se mluvit
shazovat kostky
potom jsem umřel
17. srpna
jen jeden rok jen jeden rok
mi pánbůh daroval
zato byl bohatý
když se nad tím dobře zamyslím

— Konrad Bayer

Donkey-kong

01. 07. 2022

Nikki chce s Leonii a se mnou jet k moři. Neřeknu jí, že moře nesnáším (nebo se ho bojím?). Rozhodl jsem se, že nechci, aby můj životopis napsala ghostwriterka, která to pak popíše mým jménem. Napíšu ho sám a mám na to nanejvýš dva tři měsíce času.

Všichni se mě pořád znovu a znovu ptají, co jsem si po probuzení ze všeho nejdřív pomyslel. *There will be an answer*: Myslel jsem si, že jsem želva. Přirozeně to říkám jenom proto, abych prostě něco řekl. Ve skutečnosti jsem si pomyslel, že mě přesunuli na umření do jiného pokoje. Měl jsem rakovinu, to jsem věděl. Rakovinu prsu. Někomu, kdo onemocní rakovinou, normálně lidi pokrytecky vyjadřují soucit. Zato muži, když onemocní rakovinou prsu, se dostane leda přihlouplého uchechtnutí. Jako kdyby muž nemohl trpět rakovinou prsu zrovna tak jako žena! Já jsem měl rakovinu prsu, jenže já jsem na ni nezemřel. Mělo to jenom tak vypadat, jako že jsem umřel na rakovinu. Ve skutečnosti to byla vražda.

Všichni se mě ptají, co bylo to první, na co si vzpomínám. Říkám: DDT. V pokoji to páchlo po DDT. A v místnosti se mnou byl ještě někdo další. Měl jsem zavřené oči, ale slyšel jsem ji mluvit. Ji – protože to byl ženský hlas.

– Skoro tě neslyším. Je tu špatný signál.

Otevřely se dveře. Najednou jsem uslyšel ještě další hlas:

– Jdeš taky do kantýny?

– Co je dneska k jídlu?

Kroky. Jeden hlas pomalu, skoro jako dítě, předcítá:

– Úterý, 9. listopadu 2021: Masové kuličky obalné slaninou.

– No co. Člověk žije jenom jednou a nejspíš ani ne moc dlouho.

Kroky. Otevřely se dveře, zavřely se dveře. Obě byly pryč. Otevřel jsem oči.

Každý chce vědět, co jsem jako první spatřil. *There will be an answer*: Ježíše. Laciného, od slunce vybledlého dřevěného Ježíše se zkřivenou tváří, možná kvůli tomu DDT, které v pokoji smrdělo. Co to je za mizerný nemocniční pokoj, v němž visí dva mizerné akrylové obrázky a jeden mizerný dřevěný Ježíš. A velké hodiny. Ukazují dvě hodiny dvacet dva minut.

Ještě mi taky znělo v uších datum, jak je četla jedna z těch dvou žen: 9. listopadu 2021. Přemýšlel jsem. 2021 je trojkové číslo. V desítkové soustavě mu říkáme šedesát jedna. Dřív jsem měl ten vzorec v hlavě, teď jsem musel mocniny počítat.

0 1 2 10 11 12 20 21 22 100 101 102 110 111 112 120 121 122
200 201 202 210 211 212 220 221 222 1000 1001 1002
1010 1011 1012 1020 1021 1022 1100 1101 1102 1110 1111
1112 1120 1121 1122 1200 1201 1202 1210 1211 1212 1220
1221 1222 2000 2001 2002 2010 2011 2012 2020 2021

2021 bylo trojkové číslo pro desítkovou hodnotu 61, ale vzorec na převádění, který jsem dřív ovládal i ze spaní, mi úplně vypadl. Podíval jsem se znovu na Ježíše a napadlo mě: *Až přijde Syn člověka ve své slávě a všichni andělé s ním, posadí se na trůn své slávy.*

Po chvíli zase někdo vstoupil do pokoje. Žena ve

světlemodrých kalhotách a světlemodré haleně. Světlemodrá vzala do ruky malý černý přístroj a hladila ho prstem. Ten předmět mi připomněl ruční digihry, které jsem dřív rád hrál. *Donkey-kong* byla moje nejoblíbenější. Člověk mohl rozklapnout malou konzoli a hrát na dvou obrazovkách. *Multi Screen*, tak to nazývali na obalu. Na jednu světlemodrá promluvila:

– Promiň, skoro tě neslyším. Počkej! Jo, teď je to lepší!

Viděl jsem sice její brýle a odstávající uši, ale bradu, ústa a nos měla zakryté chirurgickou rouškou. Dlouho jsem ji pozoroval, až se najednou obrátila ke mně a všimla si, že se na ni dívám. Vstala, popošla k mé posteli, zůstala stát a pomalu mi pohybovala rukou sem a tam před očima.

– To není možné! Haló! Slyšíte mě? Haló! Pane Monteliusi! Vy mě slyšíte?

Nesledoval jsem očima její ruku, díval jsem se jí do očí. Přitom jsem si uvědomil, že nemá odstávající uši, že jí ty uši ohrnují gumičky od chirurgické roušky. Ale ta rouška nebyla normální chirurgická rouška. Byla vepředu zašpičatělá, jako zobák karnevalové masky.

– Člověk žije jenom jednou a nejspíš ani ne moc dlouho.

Asi jsem se vyděsil ještě víc než ona, když jsem uslyšel svůj hlas. Můj vlastní hlas mi zněl cize, plechově a (Sorayo, doplň sem, prosím, ještě nějaké adjektivum). Jako když člověk nahraje sám sebe na magnetofon.

– Tohle jsem přece před jídlem řekla já sestře Vanesse. Vy jste nás poslouchal?

– *Sunday's on the phone to Monday. Tuesday's on the phone to me.*

– Pane Monteliusi! Tohleto... no to je zázrak!

Byla totálně vyvedená z míry. Vyčesané vlasy jí v jednom kuse poskakovaly nahoru dolů. Protože byla dalekozraká a pod brýlemi vypadaly její oči větší, působila ještě mnohem rozrušeněji. Postrčila si brýle výš na nos, takže jí zvětšovaly i obočí. Já jsem ale viděl její obočí rozmazaně, protože dech vycházející z roušky nahoru na obličej zmatněl skla na brýlích.

– Vy jste... Vy jste... vy jste se probral! Prosím vás, počkejte chvíli!

Vyřítla se z pokoje. Podíval jsem se na hodiny. Stále ukazovaly dvě hodiny dvacet dva minut. O chvíli později se vrátila s další ženou, která měla na sobě bílý lékařský plášť. Ta v bílém lékařském plášti držela v ruce plastový kelímek. Zatímco vcházela dovnitř, v jednom kuse povídala a mě si vůbec nevšímalá.

– Já jsem tak strašně unavená. Možná jsem to taky chytla. To je jeden den blbec za druhým. Navíc mi včera kikslo auto. Zrovna uprostřed jízdního pruhu na městském okruhu. Doufám, že mi to v servisu dají do zítřka dohromady. Metrem v žádném případě nepojedu, zrovna teď, když přichází nová vlna!

– Já taky metrem nejždím, jždím na kole.

– Oni teď navíc sázejí na tu kolektivní imunitu, jako ve Švédsku. Jako u zvířat, tam se tomu říká stádní imunita. Tak tedy – jak se vede našemu zombie?

Posadila se ke mně na postel. Přečetl jsem si cedulku na jejím plášti: Vrchní lékařka MUDr. Kerkhoffová. (Má nějaké křestní jméno? zeptá se Soraya. Myslí, že se jmenovala Carmen. Ale to nehraje roli. Nebo hraje?) Tím *zombie* měla na mysli mě, ve skutečnosti ale

působila jako zombie ona. Pořád ještě držela v ruce ten plastový kelímek, pak se rozhlédla a odložila ho na stolek vedle postele.

– Počkejte, musím si nasadit roušku.

Sáhla do pláště, vyndala chirurgickou roušku a chirurgicky plné rty se schovaly. Nechápal jsem, proč tady všichni nosí chirurgické roušky. Doktorka Kerkhoffová mě uchopila za paži a změřila mi pulz. Díval jsem se na kelímek.

– Jak dlouho trvá, než se ten kelímek rozloží?

Vrchní lékařka nereagovala. Světlemodrá rozčileně pobíhala sem a tam, hledala papír a tužku, vzala do ruky donkey-konga a přistrčila si k posteli židli.

– Čtyři sta padesát let?

Světlemodrá si přisunula židli úplně těsně k mojí posteli a seděla po mé levé straně. Cítil jsem její dech. Asi to byly ty masové kuličky.

– Mohl byste, prosím, zopakovat, co jste právě řekl?

– Ptal jsem se, jak dlouho trvá, než se rozloží tenhle plastový kelímek.

Vrchní lékařka sáhla do nohou postele a ze zavěšené igelitové kapsy vytáhla list papíru. Chvilí jí trvalo, než papír vylovila.

– Plasty, plasty, plasty.

– Vypadá to, že má v hlavě jenom plasty.

Doktorka Kerkhoffová mluvila pouze se světlemodrou, se mnou ne.

– To se pořád ještě pije z plastových kelímků?

Lékařka se mi poprvé podívala do očí a kroutila hlavou. Pak cosi načmárala na papír.

– Uděláme novou laboratoř. O jeho hodnotách

s vámi budu potřebovat mluvit, paní Hansonová. Řeknu to hned sestřám. Sondu ponecháme. Jestli může polykat, ať zkusí něco kašovitého. Katétr zůstává. Potřebuju znát jeho hodnoty průběžně po celých čtyřia-dvacet hodin!

Pak vrchní lékařka doktorka Kerkhoffová vstala, vyšla ven z pokoje a zabouchla za sebou dveře. Světlemodrá se přisunula blíž k posteli.

- Pane Monteliusi!
- Erik. Jmenuju se Erik. Můžete mi tykat.
- Radši bych zůstala u vykání.
- Jak chcete. Kdy mě budou operovat?
- Nebudou vás operovat. Jak jste na to přišel?
- Tak proč nosí všichni ty chirurgický roušky?
- To vám vysvětlím později.
- Později je pozdě.
- Pane Monteliusi, já se jmenuji Lillemor Hansonová.

Lillemor si malíčkem přitiskla brýle na nos a pokývala hlavou.

– Ráda bych si s vámi promluvila. Nebude vám vadit, když si to budu nahrávat?

- Když to pak nebudu muset poslouchat. Můj hlas...
- OK, tak začínáme.

Lillemor před sebe položila donkey-konga a párkrát po něm přejela prstem.

- Ten váš donkey-kong, to je kazeták?
 - Prosím?
 - Tady to.
 - To je... To vám vysvětlím později.
- Zase už je její později. To je kdy? Není žádné později.

Hodiny na dveřích ukazují pořád dvě hodiny dvacet dva minut.

– Pane Monteliusi, jak se cítíte?

– Cítím DDT. Proč?

– Já nic necítím. Jaká byla vaše první myšlenka, když jste se probral?

– Nultá myšlenka. Začínáme počítat vždycky od nuly.

– Když myslíte...

– Tak tedy – myslel jsem... myslel jsem, že jsem želva. Kurma. Pozice želvy. V józe.

– Pane Monteliusi, víte, kdy jste se narodil?

– 29. února 1952.

– No ne, to je správně. Takže vy jste vlastně žil už v době podepsání Rakouské státní smlouvy!

– Pokud je právě tohle to první, co vás při tom napadne...

– A víte, co je dneska za den?

– Masové kuličky obalené slaninou... úterý.

– Správně. Dnes je úterý. Úterý 9. listopadu. A víte, který je rok?

– Jakže se jmenujete?

– Hansonová.

– Myslím křestním jménem.

– Lillemor.

Připadalo mi legrační, že si se mnou odmítla tykat a musel jsem ji oslovovat *paní Hansonová*.

– Lillemor je hezké jméno.

– Díky. Jako dítě jsem za to rodiče nenáviděla, že mi dali jméno Lillemor. Ale za tu dobu...

– Myslím, že se k vám hodí.

– To je jedno. Jméno je jen zvuk a dým, jak pravil Goethe.

– Teď mluvíte jako můj otec.

Vyprávěla mi o sobě, kde se narodila, kde vyrůstala, o svém otci, který pocházel ze Švédska, a o studiích. Většinu jsem neposlouchal. Prostě jsem se nedokázal soustředit. Bylo to jako s tím vzorcem pro převádění desítkových a trojkových čísel. Neudržel jsem pozornost a vzdal jsem to. Přesto jsem si přál, aby Lillemor mluvila dál a já nemusel nic říkat. Jenomže ona mi kladla otázky.

– Váš otec byl taky Švéd? Montelius je časté švédské jméno.

– Co máte pořád s mým otcem?

– Pane Monteliusi, to vy jste začal mluvit o svém otci. Ne já.

– To určitě ne! Já otce jako takové nenávidím. Otcevé jsou nezajímaví. Ten můj neustále jen četl a citoval.

– Takže váš otec byl vzdělaný člověk?

– Dost! Nechci mluvit o svém otci.

Dozvěděl jsem se, že Lillemor vystudovala psychologii. Její specializace byla duševní rehabilitace pacientů po kómatu.

– Takže já jsem po kómatu?

– Přesně vzato – nejste. Ale byl jste dlouho v bezvědomí, pane Monteliusi. Velmi dlouho. Skoro třicet let.

– Proč jsem se teď probral?

– Myslím, že nejdřív byste si měl na všechno zvykat. Budeme o tom hovořit, uslyšíte hodně nového. Bude to chtít čas.

Podíval jsem se znovu na hodiny nade dveřmi. Lillemor si všimla, že už ji neposlouchám.

– Jste unavený? Tak pro dnešek skončíme.
– Ta doktorka, co tu byla...
– Doktorka Kerkhoffová. Ano. Co je s ní?
– Říkala, že má rozbitý auto.
– Zapamatoval jste si opravdu všechno. Ano, to říkala.

– Mohla byste mi říct, na co to její auto jezdí?
– No, na naftu nebo na benzín. Proč? Jak mám vědět, jaké auto má paní doktorka?

- Na naftu nebo na benzín...
- Pro dnešek stačí, pane Monteliusi.
- Nevím, kolik je hodin.
- Já ano. Dvě dvacet dva.

Ukázal jsem na stěnu. Lillemor se podívala na hodiny a zasmála se.

- Ty hodiny se zastavily. Řeknu to technikům.

02. 07. 2022

Itálie. Všude dlouhé kolony aut a zácpy! Dneska jezdí víc aut než kdy dřív. A všechna jezdí pořád ještě na naftu nebo na benzín. Na hranici nestojí žádní celníci. To je dobře, protože nemám cestovní pas. Večer jsem k smrti unavený. Přesto dál píšu.

Milí jedenkrát narození! Kniha, kterou právě čtete, by nevznikla bez Sorayi Unterasingerové. To ona mi dodala odvalu ji napsat a věnovala mi počítač se softwarem, který mi naťukává text, jak ho diktuju. Musíte vědět, že je to se mnou hodně špatné, mám před sebou už jen několik týdnů života. Jsou dny, kdy nemám sílu ani na to, abych si otevřel pivo. A tak ty dny, kdy dokážu dát dohromady pár stránek a najde se někdo, kdo mi tu láhev s pivem otevře, musím využít.

Moji milí světoobčané, čtete prosím stránky této knihy v posloupném pořadí od čísla 1 výš, stránka číslo 0 zde bohužel není. A nezačínejte nic interpretovat nebo si během čtení cokoli namlouvat nebo si dokonce něco po svém myslet. Tahle kniha byla napsána proto, aby se lidi dozvěděli pravdu. Všechny postavy se zde jmenují tak, jak se skutečně jmenují, žádná jména si nevymýšlím. A nepřesunuju děj nikam do Berlína jenom kvůli tomu, aby novináři považovali tenhle příběh za součást světových dějin. Vy, milí ne-Berlíňané, jste stejně jako já odsouzeni k tomu, že se objevujete pouze v literatuře provinční.

Avšak v jednom bodě, milí jedenkrát narození, je mezi vámi a mnou přece jen rozdíl. Vy neznáte datum svojí smrti. Já to svoje znám. Zemřel jsem 27. února

1991. Tenkrát byla válka. Válka Spojených států amerických a jeho spojenců proti Iráku. Západní státy dodávaly spoustu let Iráku zbraně, aby mohl vést nesmyslnou válku s Íránem. A pak Irák napadly, aby mu ty zbraně zase sebraly. Tenkrát byl ministrem obrany Spojených států Dick Cheney a ten 17. ledna 1991, několik hodin po zahájení války, prohlásil: *Dnes v sedm hodin ráno místního času zahájily Spojené státy na prezidentův příkaz operaci s cílem přinutit Saddáma Husajna ke stažení vojsk z Kuvajtu.* Operaci! Moje žena Kris tenkrát řekla, že jsem válkou v Perském zálivu posedlý, a dobírala si mě, protože jsem znal slova amerického ministra obrany nazpaměť.

Co dělá někdo, kdo je znovu-narozený? Nic. Leží v posteli. Ležel jsem tam a přemýšlel. Myslel jsem na Syna člověka, že se má vrátit. Údajně *ve vsi slávě*. Tak se to píše někde v evangeliu. Ve kterém, jsem zapomněl. A stojí tam: *Všechny lidi shromáždí kolem sebe a jako pastýř oddělí ovce od beranů.*

Tak proto mluvila Kerkhoffová o stádní imunitě. I když ani tak jsem moc nechápal, co s tím mají společného Švédové. Každopádně Lillemor Hansonová už tu nebyla. Uvažoval jsem, jestli patřila k ovčím, nebo k beranům. A dospěl jsem k výsledku, že vrchní lékařka Kerkhoffová je ovce v rouše vlčím a Lillemor ovce v rouše ovčím. Proč jsem si ale s tou ovčí nemohl tykat? Proč určovala, co mi může říct a co ne?

A je doopravdy možné, že je rok 2021? Dupal jsem nad tím dlouho a dospěl jsem k výsledku, že to nemůže být pravda. Stačí pomyslet na to auto vrchní doktorky Kerkhoffové. Copak by v roce 2021 ještě jezdila auta s benzínovým nebo naftovým pohonem? V roce 1980

vypočítali, že zásoby ropy na Zemi vystačí ještě na třicet let. I kdyby se v tom výpočtu o pár let spletli – v roce 2021 by už vůbec žádný benzín nemohl existovat. A pak ten plastový kelímek. V roce 2021 by lidi přece nepili kávu z plastových kelímků. Znovu jsem si zkusil převést číslo 2021 do desítkové soustavy.

1	krát	(3 na nultou)	1 rovná se	1
2	krát	(3 na první)	3 rovná se	6
0	krát	(3 na druhou)	9 rovná se	0
2	krát	(3 na třetí)	27 rovná se	54
celkem				61

Konečně jsem si na ten vzorec zase vzpomněl. A najednou se mi vybavilo číslo 2020112. Jenomže to nebylo trojkové číslo. To bylo telefonní číslo. Musel jsem zatelefonovat otci. Chtěl jsem vstát a na chodbě se podívat po telefonním automatu na mince. Když jsem vyklouzl z postele a chodidly jsem se dotkl podlahy, nohy mě neunesly. Zpočátku jsem měl dojem, že se podlaha otočila o devadesát stupňů a stala se z ní stěna. Až když jsem ležel na zemi, pochopil jsem, že jsem prostě upadl.

Zřítíl jsem se. To jsem si ale jenom pomyslel, necítil jsem nic. Na zemi byl ten zápach DDT ještě silnější. Pak nade mnou najednou stál nějaký muž. Jak se ke mně do pokoje dostal? Okýnkem v koupelně? Sehnul se ke mně a rozpráhl ruce. Chtěl jsem protestovat.

– To mě chcete sám zvednout?

– Čtyřicet kilo... jako pírko.

Čtyřicet kilo? Vždycky jsem vážil něco mezi sedmdesáti osmi a osmdesáti dvěma kily. On už mě ale zvedl

a posadil na postel. Stál přede mnou a civěl. Taky měl na sobě chirurgickou roušku, jemu ale visela pod bradou a pusou a nos mu nezakrývala. Zvedl mi nohy, otočil mě o devadesát stupňů a už jsem ležel stejně jako předtím.

- Spadl jste z postele?
- Chtěl jsem si jít zatelefonovat.
- Jít si zatelefonovat?
- No – a co děláte vy, když chcete někomu zavolat?
- Použiju mobil?
- Kdo jste?
- Váš fyzioterapeut. Takže: Když už dokážete upadnout, řekl bych, že jste přeskočil fáze A a B a nacházíme se ve fázi C.

Neměl jsem ponětí, co to povídá. Jenom jsem si přál, aby neodešel. Ulevilo se mi, když si vzal židli a přisunul si ji k mé posteli.

- Vážím doopravdy jenom čtyřicet kilo?
- Nebude vám vadit, když tu budu pracovat bez roušky?

Posadil se, sundal si tu roušku a za gumičky si ji upevnil na nadloktí.

- V tom debilním krámu se nedá dýchat.
- Proč tu všichni nosí chirurgický roušky?
- Kvůli pandemii.
- Co je to?
- Nemoc, co se šíří po celém světě. Ale to vám vlastně vůbec nesmím říkat.
- Já jsem Erik.
- Pascal.

Potrásl mi rukou. Byl to nejenom první člověk, se kterým jsem si tady tykal, ale i první, kdo se mě dotkl.

– Pascal. Jako ten programovací jazyk? Já jsem v Pascalu ještě psal.

– Já taky. Později se jmenoval Delphi. Jenomže v té době už jsi byl...

Pořád znovu si sahal rukou na vousy.

– Víš, Eriku, já ti musím něco říct. Já jsem si všechno o tobě přečetl... Pro mě je to fakt děsná pocta, že tě poznávám.

– Máš přece určité stovky pacientů.

– Jo, to jo. Ale většina z nich jsou prostě jenom nemocní. Jenomže ty, ty jsi byl mrtvý.

– Mrtvý?

– Umřel jsi a nechal jsi svoje tělo zmrazit. V tekutém dusíku. Ty to nevíš?

Dr. James Bedford. Okamžitě jsem si to jméno vybavil. Muselo mi být tak čtrnáct nebo patnáct let, tři týdny jsem ležel v posteli s těžkou bronchitidou. Lisbeth nechávala dveře ke mně do pokoje otevřené. Vařila v kuchyni a někdy, když přišla sousedka, předčítala jí z novin. Tenkrát jsem to slyšel. Dr. James Bedford z Kalifornie zemřel na rakovinu a svoje tělo nechal zmrazit v naději, že jakmile bude existovat možnost rakovinu vyléčit, roztaje, podstoupí léčbu a navrátí se do života.

– Na co jsem umřel?

– Na rakovinu. Teď před dvěma měsíci tě ale operovali a tu část jater, kde jsi měl nádor, ti odebrali.

– Ty jsi mě operoval?

– Ne. Já nejsem doktor. Řekl jsem ti přece, že jsem fyzioterapeut. Ale všechno o tobě jsem si přečetl. Obdivuju tě.

– Opravdu vážím jenom čtyřicet kilo?

Pascal vytáhl z igelitové kapsy v nohou postele složku se zdravotními dokumenty a listoval v nich.

– Čtyřicet čtyři celých osm kilo. Ale to se spraví. Ti se tady s tebou budou piplat, to budeš koukat. Mám prosbu. Mohl bys ještě jednou vstát a zkusit jít? Podržím tě. Pojď, budu tě držet pevně.

Sice jsem byl unavený, ale kvůli Pascalovi jsem to udělal. Nejdřív mě držel pevně oběma rukama a já jsem stál, rozkymáčený, nohy se mi trásly. Pascal mě pak jednou rukou pustil a já jsem zůstal dál stát.

– To je neuvěřitelný. Zítra začneme s posilováním nožního svalstva. Rovnováhu máš super.

V té chvíli někdo zaklepal na dveře. Aniž by počkal na naši odpověď, vešel dovnitř muž v pracovním obleku. Pascal ho napomenul.

– Probíhá tu terapeutické sezení.

– Dostal jsem objednávku. Ty hodiny... Hned zmizím.

Údržbář roztáhl malý hliníkový žebřík, který si na to přinesl. Vylezl nahoru, sundal hodiny ze zdi a šroubovákem otevřel úložné místo na baterii. Z kapsy pracovního pláště vyndal dvě baterie, vložil je dovnitř, zašrouboval kryt a hodiny pověsil.

– Tak. Hotovo.

– Ještě musíte správně nastavit čas!

Údržbář složil žebřík a usmál se na Pascala.

– Nic takového na objednávce, vážený pane, nestojí. Nebudu dál rušit.

A byl pryč. Pascal málem zapomněl, že jsem tam – na svých rozviklaných nohou – celou tu dobu stál. Rychle mě pootočil na stranu, a tak jsem si mohl sednout zpátky na postel. Z čela mi stékal studený pot.

– Vidiš, takhle to tady v týhle zemi chodí. Úkol splněn! Takhle uvažují dělníci, takhle uvažují lékaři, takhle uvažují všichni.

Oba jsme se rozesmáli, ale Pascal zničehonic zvažněl.

– Hele, Eriku, já ti chci pomoci. Když budeš něco potřebovat, tak si mi řekneš. A ty mi na oplátku musíš říct jednu věc.

– Rád.

– Jaký to je, když člověk umírá? Je to doopravdy tak, že jako procházíš tunelem?

Bylo to jako s tou želvou. Želva se hodila na vyprávění pro každého. Když jsem jim vykládal věci pravdivé, přestali mě poslouchat. S Pascalem to bylo stejné. Nechtěl vědět, jaká je pravda, potřeboval tunel.

– No, jestli to byl tunel, to říct nedokážu. Viděl jsem světlo. Bylo daleko, ale viděl jsem ho zřetelně.

– Hm, a dál?

– Otec... Zeptal jsem se otce: Pojedeme k moři? Neodpověděl mi. Víš, můj otec byl hodně skoupý na slovo. Většinou citoval něco z knih, který pořád četl. Jako dítě jsem vždycky chtěl jet na prázdniny, jako jezdily s rodičema jiný děti. A když jsem se ho jednou zeptal, jestli pojedeme k moři, odpověděl mi asi takhle:

*Čí srdce jednou proklál říjen, ten
v horách ani moři nesplní si sen.
Na jihu horko, na severu je mu zima,
hledá jen správné – revoluční – klima!*

– Nic víc neřekl?

– Možná ještě řekl, že je to citát z Majakovského.

A že já to nemůžu vědět, protože nic nečtu. Pak jsme ale přece jenom k moři jeli. Tady moře, támhle moře. A kolem dokola všude samý moře. A pak bylo najednou moře pryč. Seděli jsme v obýváku. Pozval nás otcův nejlepší přítel. V jídelně se nás sešlo dvanáct. Otcův přítel pyšně vykládal, že jako zákusek budou naložený koktejlový třešně z Piemontu a že každý z nás může sníst deset třešní. Osobně jsem si dal za úkol sníst těch třešní víc než deset, rozhlížel jsem se, jak moc jsou ostatní zabraní do hovoru nebo jestli odešli na toaletu, a jakmile jsem měl pocit, že mě nikdo nesleduje, sáhnul jsem do jejich misek. Takhle se mi za to odpoledne podařilo sníst čtyřicet jedna koktejlových třešní. Cestou domů jsem se otce zeptal: Víš, kolik třešní jsem snědl? Nespustil oči ze silnice a řekl: Čtyřicet jedna.

Pascal přikývl. Všiml jsem si, že měl v očích slzy.

– Eriku... Já ti to ani nemůžu říct... tohle... tohle je největší den v mém životě. Největší den. Děkuju!

Pascalovi se řinuly po tvářích slzy. Potom se zase usmál.

– Řekni mi, ty jsi sám postavil počítač?

– Postavili jsme tři počítače. Kolega Winfried Habler a já. Nedělali jsme ale binární počítače, ty naše byly ternární, trojkový.

– To mě fascinuje. Já mám pořád ještě ty starý počítače doma – C64, C128 a ZX81. A fungujou!

– Tyhle všechny jsem měl taky. ZX81, ten byl ještě od Sinclaira, vid'?

– Přesně tak. Po něm přišel ZX Spectrum.

Pascal pokýval hlavou a zase si prohrábl řídkou bradku.

– Čtyřicet jedna třešní! Šílená představa.

Pokýval hlavou.

– Už to chápu. On tě bedlivě sledoval. Nespustil tě ani na vteřinu z očí. Víš, on to možná byl tvůj otec, který se ti tu zjevil před očima... myslím, pro tebe vypadal jako tvůj otec... ale... tedy... já na boha nebo něco na ten způsob nevěřím... jenže něco přece existovat musí ... a ten člověk, který pro tebe vypadal jako tvůj otec... to bylo něco, nějaká vyšší bytost.

Pascala ta historka natolik dojala, jak by ho dojala každá historka, kterou bych mu naservíroval. Nevymyslel jsem si to, jenom to nemělo nic společného s mým úmrtím. Na den, kdy jsem umřel, vůbec žádnou vzpomínku nemám.

– K čemu je takový trinární počítač?

– Ternární se to jmenuje. Je výkonnější v počítání a v ukládání do paměti. Jeden byte sestává z osmi bitů – takže kolik informací může uložit?

– Dvě na osmou: dvě stě padesát šest.

– Správně. A můj počítač byl založený na mocnínách čísla tři, takže místo bitů používal trity, čili sestával z devíti tritů.

– Tři na devátou. To musím spočítat.

Pascal měl taky donkey-konga. Vyndal ho z bundy a ťukal na něj.

– 19 683.

– Přesně. 19 683. Můj počítač měl vyšší výpočetní výkon při nižším hodinovém taktu. Mohl bys mi ukázat tu svoji věcičku?

– Kterou? Myslíš mobil?

– Ty jsi na tom počítal?

Pascal vzal donkey-konga a ukázal mi ho. Když se rozsvítila klávesnice, načmáral na ni něco prstem. Potom mi ten mobil předvedl.

- Jasně. Je v tom i počítač.
- Tohleto je počítač? A kde je příkazový řádek?
- Žádný příkazový řádek to nemá. To už není potřeba.

- A jak tedy vyvoláváš konkrétní program?
- Vidíš tyhle obrázky? To jsou ikony. Když na ně klepneš, spustíš program. Tahle ikona, to je kalkulačka.

Pascal mi dal donkey-konga do ruky. Neměl ani pořádnou klávesnici, ovládal se ťukáním do obrazovky. Ťukal jsem.

- Co počítáš?
- Dneska je devátého jedenáctý dvacet jedna. Takže počítám: $9+11+21=41$
- Čtyřicet jedna! To snad není pravda! To snad není pravda!

03. 07. 2022

Jsme v malé obci M. u Ligurského moře. Nejsem si jistý, jestli jsme doopravdy v Itálii. Nikdo tu nekouří. Na pláži neleží jedna jediná žena nahore bez. Naopak. Hodně jich má ve vodě na sobě trička a jsou podivně zahalené. Leonie se celý den koupá, Nikki zase skoro pořád spí. Já chodím pár kroků do moře, jen tak daleko, aby mi voda sahala po boky.

Když jsem se probudil, seděla v pokoji Lillemor a hladila donkey-konga. Všimla si, že jsem vzhůru, a usmála se.

– Dobré ráno!

– Můžete mi něco vysvětlit?

– Mohl byste říct aspoň *dobré ráno*.

– Dobré ráno. Celou noc jsem přemýšlel. Mám tři otázky.

– Tak ven s nimi.

– Kdo mi operoval játra? Jak to, že mě z hlubokého spánku probudili zrovna v roce 2021? A: Proč máte dnes zase na obličej tu masku jako maškara?

– Pane Monteliusi, to všechno jsou důležité, ale ve-
lice komplexní otázky. Později vám to vysvětlím, ale dnes ne.

– Tohle říkáte pořád. Já už nehodlám dál akceptovat žádný *pozdějí*! Chci to vědět teď.

– Ještě okamžik, prosím, jestli souhlasíte, nahraju si...

– Ano, paní doktorko Lillemor Hansonová, náš rozhovor si smíte na mobil nahrávat.

– Děkuju.

– Žijeme koneckonců v roce 2021.

– Přesně tak. Tak, nahrávání běží.

Líbilo se mi, že si Lillemor přehodila nohu přes nohu. Znamenalo to, že se zdrží ještě dlouho. Najednou mě její přítomnost uklidňovala.

– Mluvil jste o svém otci.

– To se pletete. Vy mluvíte v jednom kuse o mém otci.

– Minule jste se o něm zmínil. Já jsem citovala Goetha a vy jste řekl: *Ted' mluvíte jako můj otec*. Jestli chcete, můžu vám tu včerejší nahrávku pustit!

– Prosím ne. Nemůžu svůj hlas slyšet.

– Pane Monteliusi, ve kterém roce se váš otec narodil?

– 1927.

– Dobře. A který rok máme teď?

– 2021. Říkáte mi to každých pár minut.

– Takže jak starý je váš otec?

– Otcí je něco přes šedesát.

– Pane Monteliusi, váš otec se narodil v roce 1927 a teď máme rok 2021. Dnes by mu tedy bylo devadesát čtyři let. To je velmi vysoký věk. On se ho nedožil.

To bylo nejelegantnější oznámení o úmrtí od časů, kdy bylo vynalezeno odčítání. A na můj dotaz následovala obdobně jednoduchá a aritmeticky nezpochybnitelná zpráva o smrti matčině, zemřela dva a půl roku po otcově smrti. Naše sezení – jak to Lillemor nazývala – bylo vzápětí zase přerušeno. Přinesli mi dietu, krupicovou kaši. A Lillemor ještě ke všemu neodešla z pokoje, koukala se na to, jak na tu kaši civím a pak otáčím talířem, abych se podíval, jestli z jižní strany nevypadá o něco přijatelněji.

– Jezte pomalu, pane Monteliusi! A nezapomeňte, že musíte hodně pít. To platí na celý den.

– Tak jo. Doneste mi dvě velký piva!

Lillemor protočila panenky. A věnovala se zase donkey-kongovi.

– Ještě mi řekněte, že v roce 2021 znovu zavedli prohibici.

– Pane Monteliusi, já jsem moc ráda, že tady jste. Že jste schopný znovu mluvit. To je zázrak. To jsem nečekala. Ale ještě nejste zdravý.

– Tak tedy jedno malý.

– Ne. Možná za několik týdnů. Teď to není možné.

Několik týdnů. Bez zájmu jsem si vzal lžičku krupicové kaše. Můj otec často říkal, že existují pouze tři věci, které od doby nacismu nemůže ani cítit – Němci, Rakušani a krupicová kaše.

– Můžu se na něco zeptat? Kolik je mi let?

– Už se konečně najezte. Později si o tom promluvíme, ano?

Neměl jsem už nejmenší chuť nechat se utěšovat. Neměl jsem už nejmenší chuť být pacientem, kterému můžou po libosti zatajovat informace, odpírat tykání a zakazovat pivo.

– Už nemám nejmenší chuť vést s vámi dál tyhle rozhovory.

– A proč? Co vám na nich vadí?

– Už jsem vám to řekl. Protože mi odmítáte sdělit pravdu.

– Pacient, který byl dlouho v kómatu, potřebuje fázi rehabilitace. Nemůžete vstřebat všechno najednou.

– Zavolejte vrchní lékařku. Podepíšu revers a půjdu.

– Vy podepíšete revers?

– Přesně tak!

– Pane Monteliusi, to bývávalo, když jste byl mladý.
– Jak to myslíte? Copak jsem tady zavřený? Přiveďte staniční lékařku! Jdu domů.

– Tak co tedy chcete vědět?
– Kdo mě operoval.
– Operovala vás paní doktorka Heissová.
– Můžu s ní mluvit?
– Pane Monteliusi, doktorka Heissová je chirurg. Ta má buďto volno, nebo je na sále.

Lillemor stála přede mnou a překřížila paže. Pulzovala jí žíla na krku. Byla u mě tak blízko, že bych se jí snadno mohl dotknout. Sám jsem se divil, že jsem zůstal v klidu. Možná bylo v té infuzi taky nějaké sedativum.

– Chci domů. Proč si s vámi vůbec musím povídat?
– Abych mohla vyhodnotit vaši neuroplasticitu.
– Moji co?
– Schopnost přizpůsobovat se jinému prostředí. Říkáte, že chcete domů. Kde to je, to vaše doma?

– U manželky.
– Vaše manželka...
– Jmenuje se Kristina Monteliusová. Bydlí v Grossibmu. Poštovní směrovací číslo 2526. Gartengasse 1.

Najednou se mi rozbušilo srdce. Konečně jsem cítil, že žiju, zatímco Lillemor Hansonová se ovládala a klidně přede mnou stála. Přikývla. Naklonil jsem se na posteli dopředu, položil jsem jí obličej na prsa a rukama jsem se pokoušel ji obejmout. Lillemor mě vzala za ruce a vtlačila mě zpátky na polštář.

– Prosím, pane Monteliusi, ve vši úctě...
– Je Kris... moje žena... Kristina Monteliusová... je ještě naživu?

– Ale ovšem, pane Monteliusi. Žije. A jmenuje se Kristina Haberlerová.

Lillemor Hansonová nedokázala svůj triumfální pocit zastrít. Takže takhle se věci mají. Určité informace mi chtěli zamlčet. To mi včera Pascal říkal. Už jsem chápal, proč.

– Přijde vás sem navštívit.

– Sem?

– Ano. Příští pátek se znovu setkáte. Takže stojí za to ještě tu chvíli zůstat.

– Paní Hansonová, jak je moje žena stará?

– Pane Monteliusi, pro dnešek už toho bylo až až. Teď máte před sebou ještě jednu fyzioterapii a pak byste měl odpočívat. Budeme pokračovat odpoledne, souhlasíte?

– Jenom mi, prosím, ještě řekněte, jak je moje žena stará.

– Kdy se narodila?

– 15. února 1959.

– Tak si to spočítejte, kolik let je jí v roce 2021, když se narodila v roce 1959.

Nedokážu říct, proč jsem tento jednoduchý úkol na odčítání nedokázal vypočítat. Nedokázal jsem ani vymyslet, kterou hodnotu mám odečíst od které. Jenom mě to unavilo. S mou plasticitou je konec, říkal jsem si. Už jsem celý plastový. A pak jsem nejspíš usnul.

03. 07. 2022

S největším vypětím jsem nadiktoval prvních dvacet stránek a poslal je Soraye. Odpověď přišla během pár minut. Moje vyprávění jí připadá zmatené, styl těžkopádný, dialogy jí připadaly moc dlouhé a napsala mi: Nepřímá řeč je kompletně špatně. A ty hloupé, nepřehledné, do sebe vecpané závorky! Ach, Sorayo! Já jsem byl kdysi programátor (a to je důvod, proč (to přece musíš (PROSÍMPROSÍM!) pochopit) závorky tak moc miluju!). A chybí jí tam historka o mém otci. Můj pane a otče, copak myslíte všichni pořád jenom na otce?

Soraya sama se v mém vyprávění zatím ještě nevynořila. Milí jedenkrát narození, musíte mít ještě trpělivost. Sorayu poznám až ve druhé části knihy. Už teď vám ale můžu prozradit, že je to novinářka a dřív psala jako ghostwriterka. To je počestné povolání, vykonávají ho lidé, kteří svou čest půjčují těm, kteří ji nemají. Podvodníkům, kteří tvrdí, že napsali knihu.

Soraya taky chtěla sepsat můj příběh, já jsem to ale nedovolil. Chci, aby v téhle knížce stála pravda a nic než pravda. Rád věřím, že někdo jiný by o mém životě uměl vyprávět tak, že by to zaujalo víc čtenářů než moje verze. Takový smyšlený životopis by se určitě prodával líp. Jenomže co jiného by taková kniha byla než další na mně spáchaná vražda?

Zpočátku jsem vůbec nic nenamítal proti tomu, aby Soraya sepsala můj příběh. Původní plán zněl, že já budu povídat, co mi slina na jazyk přinese, a ona z toho udělá knihu. Pak mi ale vyprávěla tuhle pozoruhodnou historku: Jednou Sorayu kontaktoval jakýsi nakladatel. Ten nakladatel hledal Afričanku, která by měla za